

ПЕРЕШКОДИ ТА ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

В.М. Чеботарьов, О.А. Бурнукіна

Луганський національний аграрний університет, м. Луганськ

Сьогодні на підприємствах існують різні невикористані технологічні, технічні і організаційні можливості, які можуть бути враховані при формуванні нового підходу до формування якості продукції і екологічного управління. З метою заощадження природних ресурсів, їх розвитку і раціонального споживання, необхідні розробки нових сучасних технологій управління якістю і екологічними процесами на підприємствах. У зв'язку з цим виникає необхідність у дослідженні можливостей підприємств, щодо розробки і впровадження інструментів й організаційного механізму управління якістю і природоохоронною діяльністю.

Аналіз сучасних літературних джерел показує, що існуюча система управління природокористуванням не забезпечує узгодження економічних і природоохоронних інтересів вітчизняних підприємств, не сприяє розвитку якості їх продукції. Погіршується якість продукції, продовжується нераціональне використання природних ресурсів, погіршується стан навколишнього середовища країни, тому екологічні цілі суспільства повинні бути реалізовані через їх досягнення підприємствами галузі. Розвиток екологічного менеджменту на підприємствах буде сприяти впровадженню екологічних цілей підприємств, що у свою чергу призведе до досягнення глобальних екологічних цілей суспільства.

Організація природоохоронної діяльності стає цілком залежною від соціальної відповідальності і свідомості самих підприємств. За кордоном екологічний менеджмент розглядається як діючий важіль охорони навколишнього середовища і регулювання процесу запобігання його забрудненню, що підтверджено практикою підприємств.

До перешкод розвитку організації екологічної діяльності і менеджменту якості на виробництві відносяться:

- відсутність стабільної економічної бази підприємств;
- обмеженість фінансових ресурсів підприємств;
- вужька спрямованість визначення і розуміння природоохоронної діяльності в сучасному понятті підприємств;
- відсутність на всіх рівнях менеджменту орієнтації на підвищення якості продукції, природного середовища і ресурсозбереження;
- вільне розміщення відходів і доступ до сировинної бази.

Причини недостатнього розвитку екологічного менеджменту на підприємствах обумовлені впливом факторів зовнішнього і внутрішнього середовища. До таких факторів можливо віднести: зміни ринкових умов, проблеми залучення клієнтів, конкуренція, державна податкова політика, освіта персоналу, нестача коштів тощо. Внаслідок впливу цих та інших факторів зменшується увага підприємств до проблеми охорони навколишнього середовища. Це призводить до негативного впливу підприємства на стан навколишнього середовища, погіршення здоров'я населення тощо. Як наслідок до підприємства застосовуються спеціальні санкції, які обмежують його виробничу і фінансову діяльність, потребують витрат на ліквідацію негативних наслідків діяльності. З іншого боку, використання ресурсозберігаючих технологій, планування і реалізація природоохоронних заходів сприяє поліпшенню стану навколишнього середовища і стабільної діяльності підприємства. Сьогодні можливо визначити чинники, що обумовлюють необхідність розвитку екологічного менеджменту та менеджменту якості:

- зростання вимог споживача щодо якості продукції та послуг;
- ріст забруднення навколишнього середовища;
- вихід підприємств на світовий ринок;
- зниження витрат підприємства через застосування природоохоронних технологій, планування ЖЦТ з урахуванням ресурсозбереження;
- погіршення стану здоров'я населення;
- збереження унікальності технологічного процесу;
- необхідність дотримання державних природоохоронних вимог;
- правові умови та державні економічні санкції;
- збереження унікальності розробки перспективної продукції з урахуванням охорони навколишнього середовища;
- витрати на ліквідацію браку, відходів, екологічних наслідків .

Одним із найголовніших чинників, що обумовлює необхідність розвитку якості продукції та системи екологічного менеджменту на підприємстві, є чинник зростання вимог споживача, постійного росту забруднення навколишнього середовища. Зростання навантаження на навколишнє природне середовище зростання нормативних вимог та вимог споживача, свідчать про необхідність впровадження і використання систем менеджменту якості і екологічного менеджменту на підприємствах.